

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2341

Vragen van het lid **Den Boer** (D66) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *het bericht dat de politie vorig jaar 46 klachten heeft gekregen over etnisch profileren* (ingezonden 30 april 2018).

Antwoord van Minister **Grapperhaus** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 6 juni 2018) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2017–2018, nr. 2158

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Politie kreeg vorig jaar 46 klachten over etnisch profileren»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Waar zijn de genoemde cijfers in het artikel op gebaseerd? Ligt hier een bepaalde rapportage aan ten grondslag? Zo ja, kunt u deze aan de Kamer doen toekomen?

Hoeveel klachten over etnisch profileren door de politie zijn ingediend via de politieapp? Op welke andere wijze zijn klachten ingediend? Zijn hier rapportages van? Kunt u deze rapportages naar de Kamer geleiden?

Antwoord 2 en 3

In 2017 zijn in totaal 46 klachten ontvangen over etnisch profileren door de politie. De politie heeft aangegeven dat 3 klachten zijn binnengekomen via de politie-app, 27 klachten via politie.nl, 14 klachten schriftelijk zijn ingediend en 2 klachten via het meldformulier discriminatie tot de politie zijn gekomen. In de Jaarverantwoording politie2017, die ik op 16 mei 2018 heb gestuurd bij de Verantwoordingsdagstukken 2017, staat dat in 2017 het aantal klachten over etnisch profileren 42 bedroeg. Dit verschil is veroorzaakt doordat pas bij de behandeling van vier klachten duidelijk is geworden dat etnisch profileren onderdeel van de klacht was. Het aantal klachten over etnisch profileren door de politie in 2017 is daarom bijgesteld naar 46.

¹ <https://www.nu.nl/binnenland/5230379/politie-kreeg-vorig-jaar-46-klachten-etnisch-profileren.html>

Vraag 4

Kunt u uiteenzetten hoe de klachtenafhandeling bij de klachten over etnisch profileren door de politie is verlopen? Hoe zijn de gesprekken tussen de klager en de politie verlopen? In hoeverre hebben gesprekken tussen de klager en de politie in uw ogen het gewenste resultaat bereikt?

Antwoord 4

De politie hanteert een zorgvuldige klachtenprocedure, waarbij zij eerst samen met de klager kijkt naar de klacht. In de eerste fase van een klacht vindt het gesprek plaats tussen de betreffende politieambtenaar en de klager. Als de klager niet tevreden is met dit gesprek, dan gaat de klacht in de tweede fase naar een onafhankelijke klachtencommissie.

In 2017 zijn in totaal 46 klachten ontvangen over etnisch profileren door de politie. Hiervan zijn acht klachten om verschillende redenen niet behandeld, bijvoorbeeld omdat geen contact kon worden gevonden met de klager. Alle overige klachten zijn behandeld volgens de klachtenprocedure.

In 31 gevallen is de klacht in de eerste fase afgehandeld door middel van het gesprek tussen de klager en de betreffende politieambtenaar. De zeven klachten die overbleven, zijn doorgezet naar de tweede fase waarin een onafhankelijke klachtencommissie zich buigt over de klacht.

Vraag 5 en 6

Klopt het dat de klachtenapp op vrijwillige basis werkt? Zo ja, in hoeverre geven de binnengekomen klachten daadwerkelijk een realistisch beeld van de omvang van etnisch profileren door de politie? Bent u het eens dat doordat op vrijwillige basis klachten ingediend kunnen worden, de werkelijke omvang van etnisch profileren door de politie onbekend blijft?

Zo ja, hoe duidt u dit? Ziet u andere mogelijkheden om een realistischer beeld van de omvang van etnisch profileren door de politie te verkrijgen?

Antwoord 5 en 6

De binnengekomen klachten geven de politie inzicht in het aantal burgers dat een klacht heeft ingediend en in de aard van de klachten, gerelateerd aan etnisch profileren. De informatie geeft geen volledig beeld van de omvang van etnisch profileren, maar de organisatie kan uit deze informatie wel lering trekken.

Het indienen van een klacht kan alleen op vrijwillige basis. Ik zie hiertoe ook geen andere mogelijkheid. Daarnaast staat het elke burger vrij om zijn klacht na de eerste behandeling door te sturen naar bijvoorbeeld de klachtencommissie. Wanneer burgers de uitkomsten van de klachtenprocedure als onbevredigend ervaren, kunnen zij zich wenden tot de Nationale ombudsman en eventueel het College voor de Rechten van de Mens.

Naast het indienen van een klacht kunnen burgers aangifte doen van discriminatie door de politie. Ook vinden er interne onderzoeken plaats naar het gedrag van politiemedewerkers. Daarnaast werkt de politie mee aan een onderzoek van Politie & Wetenschap over de wijze waarop zij nog meer kan leren van klachten die op een andere manier kenbaar worden gemaakt, bijvoorbeeld door uitingen van ongenoegens op sociale media.

Vraag 7

Welke initiatieven en maatregelen worden momenteel binnen de politieorganisatie genomen om etnisch profileren door de politie te voorkomen? In hoeverre is etnisch profileren onderdeel van de scholing en opleiding van de Politieacademie en de politieorganisatie? In hoeverre vindt u de genomen maatregelen en initiatieven voldoende?

Antwoord 7

Het maken van onderscheid bij (proactief) politietoetreden zonder objectieve rechtvaardiging is ontoelaatbaar. Er is bij de politie dan ook geen ruimte voor etnisch profileren. Er bestaat een breed pakket aan maatregelen om etnisch profileren binnen de politie aan te pakken. Deze maatregelen zijn volop in uitvoering. Aanvullende maatregelen zijn op dit moment dan ook niet nodig.

De maatregelen zien onder meer op:

- Training en bewustwording
- Diversiteit
- Informatie

– De klachtenprocedure

Vraag 8

Bent u bereid om de punten genoemd onder vraag 4 t/m 6 te onderwerpen aan een onafhankelijke evaluatie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Een professionele klachtbehandeling is essentieel voor de dienstverlening van de politie en het herstel van beschadigd vertrouwen. Ook kan de politie lering trekken uit binnengekomen klachten. Dit geldt niet alleen voor de klachten over etnisch profileren, maar voor alle klachten die bij de politie binnenkomen.

De wijze waarop de klachtbehandeling is ingericht en werkt, is al regelmatig onderzocht en geëvalueerd. Zo is de klachtbehandeling in 2016 onderzocht door de Inspectie Justitie en Veiligheid. Uit haar rapport «Klachtbehandeling door de politie» blijkt dat de meeste klagers tevreden zijn over de bejegening tijdens de klachtbehandeling. Minder tevreden zijn zij over het vervolg dat aan de klacht wordt gegeven.² De politie werkt aan de aanbevelingen die de inspectie in het rapport heeft genoemd.

Mede gelet op de onderzoeken en evaluaties die reeds hebben plaatsgevonden en het lopende onderzoek van Politie & Wetenschap zie ik op dit moment geen reden tot het instellen van een onafhankelijke evaluatie.

Vraag 9

Bent u bekend met het artikel «Stap voor stap naar meer diversiteit!»?³

Antwoord 9

Ja.

Vraag 10

Deelt u de mening van de landelijke portefeuillehouder diversiteit dat de legitimiteit van de politie in het geding is wanneer de politie zich niet goed verbindt met alle groepen in de samenleving? Waarom wel of waarom niet?

Antwoord 10

Ja. De politie is van en voor iedereen. De Nederlandse politie heeft een historie van maatschappelijke verbinding en betrokkenheid. Zij staat dicht bij de burger en werkt zo veel mogelijk vanuit maatschappelijk draagvlak en legitimiteit. Om de kerntaken van de politie goed uit te oefenen is het belangrijk om goed aangesloten te zijn op de samenleving.⁴ Dit vertaalt zich in beleid en activiteiten om alle groepen in de samenleving te bereiken. Daardoor verbetert de politie haar informatiepositie en kan onder andere (dreigende) criminaliteit worden aangepakt of kunnen maatschappelijke onrust en spanningen worden verminderd.

² Zie <https://www.inspectie-jenv.nl/Publicaties/rapporten/2016/02/05/klachtbehandeling-door-de-politie> mijn reactie op het rapport in *Kamerstukken II* 2015/16, 29628, nr. 611.

³ Slort, P. «Stap voor stap naar meer diversiteit!», *Tijdschrift voor de Politie*, jaargang 80, nummer 3, 2018 (p.6–11).

⁴ Zie ook mijn brief van 6 juli 2017 (*Kamerstuk* 29 628, nr. 721, p.1).